

УРОК 11

Голосний [P]

[P] — носовий голосний заднього ряду, відкритий, лабіалізований. Положення органів мовлення середнє між [o] та [ɔ]. Піднебінна завеса опущена, повітря проходить одночасно через ніс та рот. Язик ледь відтягнений назад, кінчик язика не доторкається до нижніх зубів. Рот широко відкритий, губи витягнуті вперед та округлені. Звук [ʒ] історично довгий. Він може бути напівдовгим та коротким.

EXERCICES PHONETIQUES

	[ɔ:] — [ɔ]		[ɔ] — [ɔ]	
[bɔ:b] — [bɔ]	[lɔ:g] — [lɔ]	[bɔ] — [bɔn]	[lɔ] — [lɔm]	
[mɔ:d] — [mɔ]	[pɔ:p] — [pɔ]	[tɔ] — [tɔn]	[sɔ] — [sɔm]	
[tɔ:d] — [tɔ]	[fɔ:t] — [fɔ]	[sɔ] — [sɔn]	[pɔ] — [pɔm]	
[rɔ:d] — [rɔ]	[sɔ:ʒ] — [sɔ]	[dɔ] — [dɔn]	[rɔ] — [rɔm]	

Звук	Написання	Приклади
[ɔ]	on om	bon front bombe

MOTS DES PHRASES

la saison	пора року	ils sont (être, 3-е gr.)	вони є, вони знаходяться
le frère	брат	nous lisons	ми читаємо
l'oncle	дядько	nous écrivons	ми пишемо
Lyon	Ліон	nous conjugurons	ми відмінюємо
Lyonnais	ліонєць (житель Ліону)	nous faisons [fa -'zô] (faire, 3-е gr.)	ми робимо, ми виконуємо

le nom	прізвище	tu sais	ти знаєш
le prénom	ім'я	le crayon	олівець
le quai	перон (вокзалу)	[kre -'jô]	добрий, -а,
bonjour	добрий день	bon, bonne	хороший, -а
le garçon	хлопець, хлопчик	la prononciation	вимова
il répond (répondre, 3-е gr.)	він відповідає	non	ні
allons	ходімо	mon, ton, son	мій, твій, його, її (присвійні прикметники)
ils vont	вони йдуть	ce sont	множина конструкції c'est
la maison	будинок	nos, vos	наші, ваші (присвійні прикметники)
le pont	міст	que	що (сполучник)
long, longue	довгий, -а		
une leçon	урок		
la grammaire	граматика		

PHRASES

Chaque saison **mon frère Gaston** va chez son oncle qui habite Lyon. Son nom est Dupont, son prénom est Léon. Il est Lyonnais.

Gaston arrive à Lyon. Son oncle est déjà sur le quai.
— Bonjour, mon cher oncle, dit Gaston.

— Bonjour, mon garçon, répond Léon. Allons vite.

Ils vont vite à la maison. Ils traversent le pont. Ce pont est assez long.

C'est une leçon de grammaire. Les élèves sont à leurs places. A la leçon nous lisons et nous écrivons, nous conjugons des verbes, nous faisons des exercices de grammaire. Ce sont des exercices difficiles.

Le professeur dit que notre prononciation est bonne et que nous faisons des progrès.

Sais-tu l'adresse de Georges Dupont ? — Non, je ne sais pas son adresse. C'est Brigitte qui la sait.

J'achète des stylos et des crayons. Ces crayons sont bons. Est-ce que ce sont vos crayons ? — Non, ce ne sont pas nos crayons, ce sont les crayons du frère de Georges.

à la maison	дома, додому
une leçon de grammaire	урок граматики
les exercices de grammaire	граматичні вправи
faire des progrès	робити успіхи, досягати успіхів

Слова до тексту

uri'e salle	класна кімната,	onze	одинадцять
d'études	аудиторія	lisons !	почитаємо
nous sommes	ми є (1-а особа мн. дієслова être)	une question	(lire, impératif) питання
ils sont	вони є (3-я особа мн. дієслова être)	la cour	двір
le registre	класний журнал	on	неозначено- особовий
tout le monde	всі	on sonne	дзвінок
alors	тоді	1. une pause	перерва
		2. une récréation	

Texte

Nous sommes à l'école. C'est notre salle d'études. Elle est claire. Les fenêtres donnent sur la cour.

Les élèves sont déjà à leurs places. La cloche sonne. Quelle heure est-il ? Il est neuf heures. Le professeur arrive. Il ouvre le registre et il lit la liste des élèves. Tout le monde est là. Alors le professeur dit : «Ouvrez vos livres à la page onze. Lisons le texte.» Les élèves ouvrent leurs livres et ils lisent le texte. Le professeur pose des questions et les élèves répondent à ses questions.

Philippe écrit les mots au tableau. Les autres écrivent sur leurs cahiers.

On sonne. C'est une pause (une récréation). Les élèves quittent la salle d'études.

les tenetres donnent	sur la cour	вікна виходять на подвгр я
la cloche sonne		дзвонить дзвінок
la liste des élèves		список учнів
tout le monde est là		всі є (присутні)
poser des questions		задавати питання
répondre aux questions		відповідати на питання
écrire sur le cahier		писати в зошиті

Dialogue

— Bonjour, monsieur le professeur !

— Bonjour, Hélène ! Fermez la porte, s'il vous plaît. Savez-vous votre leçon ?

— C'est ça, monsieur.

— Répondez : qu'est-ce que c'est ?

— C'est une revue.

— De quelle couleur est la revue ?

— La revue est jaune.

— Qu'est-ce que c'est ?

— Ce sont des crayons.

REGLES DE LECTURE

1. Знач **cédille** [se-'di], що ставиться під с, вказує на те, що буква с повинна вимовлятися як [s] в положенні перед а, о, u :

leçon, garçon, façade.

2. Носовий звук [ɐ] передається буквосполученням on, ot, причому ot пишеться перед приголосними p, b :

nombre, rompre, а також у кінці слова:

nom, prénom.

3. Носові звуки бувають довгі, напівдовгі та короткі. Вони довгі в закритому складі:
monde ['mɔ̃:d], ils répondent [re-'pɔ̃:d], напівдовгі у відкритому складі:
conjuguer [kɔ̃-zy-'ge], короткі в кінцевій позиції:
maison [me-'zɔ̃], pont ['pɔ̃].
4. Якщо слово закінчується на носовий голосний, а наступне слово починається з голосного, то, цілком зберігаючи носовий звук, на початку наступного слова вимовляється звук [n] :
son oncle [sɔ̃-'rið:kl], mon école [mɔ̃-ne-'kol]. У розмовному стилі можлива деназалізація при зв'язуванні: son oncle [so-'nɔ̃:kl], mon école [mɔ̃-ne-'kol].
5. У дієслові *faire* в 1-й особі множини теперішнього часу *ai* вимовляється як [z] :
nous faisons [fa-'zɔ̃].
6. Буква *y* між двома голосними відповідає двом *i*, одне з яких утворює звук з попередньою голосною, а друге вимовляється як [j] перед голосною:
crayon (craiiion) [kre'jɔ̃].
7. Суфікс іменників *-tion* читається як [sjɔ̃] за винятком тих випадків, коли перед ним стоїть буква *s*, у такому разі цей суфікс читається як [tjɔ̃] :
La prononciation [la-pro-nɔ̃-sja-'sjɔ̃],
але la question [la-kes-'tjɔ̃].

COMMENTAIRES AU TEXTE

Tout le monde [tu-'lmɔ̃:d] (всі) — синонім **tous** [tus] — вказує тільки на особи. Дієслово, що стоїть після **tout le monde** ставиться в 3-й особі однини:
tout le monde **est** là ;
tout le monde **arrive** à l'heure.

GRAMMAIRE

1. Конструкція **c'est — ce sont**.

Зворот **c'est** у множині має форму **ce sont**.

C'est une école. Ce sont des écoles.

Ce n'est pas une blouse. Ce ne sont pas des blouses.

Est-ce une maison ? Est-ce que ce sont des maisons ? Питальна форма від **ce sont** утворюється за допомогою **est-ce que** :

Est-ce que ce sont des garçons ?

2. Відмінювання дієслів першої групи в теперішньому часі дійсного способу.

Travailler	
Стверджувальна форма	Заперечна форма
Je travaill-e	Je ne travaille pas
Tu travaill-es	Tu ne travailles pas
Il travaill-e	Il ne travaille pas
Elle travaill-e	Elle ne travaille pas
Nous travaill-ons	Nous ne travaillons pas
Vous travaill-ez	Vous ne travaillez pas
Ils travaill-ent	Ils ne travaillent pas
Elles travaill-ent	Elles ne travaillent pas
Питальна форма	Питально-заперечна форма
Est-ce que je travaille ?	Est-ce que je ne travaille pas ?
Travailles-tu ?	Ne travailles-tu pas ?
Travaille-t-il ?	Ne travaille-t-il pas ?
Travaille-t-elle ?	Ne travaille-t-elle pas ?
Travaillons-nous ?	Ne travaillons-nous pas ?
Travaillez-vous ?	Ne travaillez-vous pas ?
Travaillent-ils ?	Ne travaillent-ils pas ?
Travaillent-elles ?	Ne travaillent-elles pas ?

Примітка:

a) дієслова типу **appeler** та **jeter** подвоюють **l** та **t** перед *e* німим¹:

j'appelle *але* nous appelons, je jette *але* nous jetons.

b) дієслова на **-cer** мають **cédille** перед *a* та *o* :

je place —> nous plaçons.

c) дієслова на **-ger** мають *e* після **g** перед *a* та *o* :

je longe -> nous longeons.

d) дієслова на **-guer** зберігають після **g** букву *u*, яка належить до основи дієслова:

je conjugue -> nous conjugurons.

3. Наказовий спосіб дієслів першої — третьої груп.

Наказовий спосіб служить для вираження наказу, бажання, поради, заборони.

Ecoutez ! Ne bougez pas ! Regarde le tableau ! Для утворення наказового способу використовують 2-гу особу однини, 1-шу та 2-гу особи множини теперішнього часу дійсного способу без займенників-підметів:

Дійсний спосіб	Наказовий спосіб
Je visite la Bretagne	—
Tu visites la Bretagne	Visite la Bretagne !
Il /elle/on/ visite la Bretagne	—
Nous visitons la Bretagne	Visitons la Bretagne !
Vous visitez la Bretagne	Visitez la Bretagne !
Ils/elles visitent la Bretagne	—

Заперечна форма

Achète cette revue ! N'achète pas cette revue !
Lisons ce texte ! Ne lisons pas ce texte !
Sortez ! Ne sortez pas !

У 2-й особі однини всі дієслова, що відмінюються за зразком першої групи в теперішньому часі, та дієслово **aller** втрачають кінцеве **s** :

Порівняйте: Tu regardes. Regarde !
Ти vas. Va !

Але перед **en** та у буква **s** зберігається для милозвучності:

Parles-en à Paul ! Vas-y ! Дієслова **être, avoir, savoir, vouloir** мають особливі форми в наказовому способі.

Être : Sois ! Soyons ! Soyez !

Avoir : Aie ! Ayons ! Ayez !

Savoir : Sache ! Sachons ! Sachez !

Vouloir : Veuille ! Veuillons ! Veuillez !

Форму **veuillez** вживають, коли хочуть надати наказу більш офіційної форми:

Veuillez agréer, M. le Ministre, les assurances de ma haute considération.

(Прийміть, пане міністре, запевнення в моїй високій пошані.)

Займенники-додатки при дієсловах у наказовому способі змінюють форму та місце.

У стверджувальній формі ці займенники ставляться після дієслова, а займенники **me, te** замінюються на **moi, toi** :

Fais-le ! Prends-en ! Allons-y ! Regarde-moi ! Assieds-toi ! У заперечній формі наказового способу займенники ставляться перед дієсловом, форма їх не змінюється: Ne **le** fais pas ! N'en prends pas ! N'y allons pas ! Ne **me** regarde pas !

4. Неозначено-особовий займенник **on**.

On вживається як підмет дієслова в 3-й особі однини. Цей займенник має значення «люди» взагалі або «людина», «хтось». В українській мові займенник **on** з дієсловом в 3-й особі однини відповідає неозначено-особовому реченню з дієсловом в 3-й особі множини:

On dit qu'il est malade Кажуть, що він хворий.

On може вказувати на певну особу, тоді він має значення «я, ми, ви»:

Qu'est-ce qu'on fait là-bas ? Що ви там робите?

Після слів **et, si, ou, où** для милозвучності вживають форму **Mon** :

C'est la salle où **l'on** écoute la musique.

EXERCICES DE LECTURE

Mon, ton, son, bon, long, rond, bouton, mouton, fond, maison, plafond, bonbon, ponton, canton, fronton, coupon.

On — onde, pont — ponde, bon — bombe, son — sonde, long — longue, rond — ronde, son — songe, font — fonte, mon — monde.

Tomber, nombre, sombre, ombre, bomber, pomper.

Nous marchons, nous répétons, nous disons, nous ouvrons, nous écoutons, nous apportons, nous assistons, nous gagnons, nous habitons, nous étudions.

Mon oncle, ton ami, son journal, son crayon, mon frère, ton groupe, ton livre, son cahier, mon pays, mon toast, ton rôle, son chapeau, son paletot, son stylo.

On reste, on aime, on regarde, on met, on dit, on veut, on travaille, on arrive, on déjeune, on lit, on fait, on prépare, on répond, on sait.

Leçon, reçu, garçon, façon, façade, maçon, colimaçon, hameçon, conçu, forçat, forçage.

1. Дайте відповіді на запитання.

1. Où êtes-vous ? 2. Est-ce votre salle d'études ? 3. Est-elle claire ? 4. Les fenêtres où donnent-elles ? 5. Où sont les élèves ? 6. Qui arrive à neuf heures ? 7. Que fait le professeur ? 8. Que dit le professeur aux élèves ? 9. Que fait Philippe ?

2. Поставте дієслова в 1-й особі множини теперішнього часу,

habiter Lyon faire des exercices
conjuguer des verbes lire ce texte
prononcer tous les sons
écrire une dictée
déménager cette semaine
ouvrir cette fenêtre
écouter la radio
aller à la maison
gagner le match
mettre les cahiers sur le bureau
regarder par la fenêtre
partir jeudi

3. Поставте дієслова, що стоять в дужках, у теперішньому часі:

1. Il (travailler) avec ses amis. 2. Je (arriver) toujours à la faculté à dix heures. 3. Nous (conjuguer) les verbes à la leçon. 4. Ils (traverser) le pont. 5. Les fenêtres (donner) sur la cour. 6. Le professeur (poser) des questions. 7. Je (jouer) au football. 8. (Retrouver)-tu tes amis au stade ? 9. (Assister)-vous à ce match ? 10. Notre équipe (gagner). 11. Je ne (jouer) pas au volley-ball. 12. (Écouter)-tu les dernières nouvelles à la radio ? 13. On (téléphoner). 14. On ne (regarder) pas par la fenêtre. 15. (Placer)-nous les livres sur la table question.

4. Запишіть речення в заперечній та питальній формах.

1. Nous prononçons ces sons. 2. Je répète cette règle. 3. Tu prépares tes cahiers et tes livres. 4. Les élèves parlent russe. 5. Je joue au volley-ball. 6. Vous apportez ces revues. 7. Chaque saison Gaston va chez son oncle. 8. Les élèves sont à leurs places. 9. Nous déménageons samedi. 10. On sonne à six heures. 11. Jérôme écrit au tableau. 12. Je dîne avec ma famille. 13. Vous passez près de l'école. 14. Tu dessines le chapeau de papa. 15. On téléphone.

5. Поставте дієслова в наказовому способі:

a) 1. Vous saluez vos collègues. 2. Tu prépares le dîner. 3. Nous répétons les poésies. 4. Tu poses des questions au professeur. 5. Vous donnez ces pommes à votre soeur cadette. 6. Nous ouvrons nos livres. 7. Nous achetons des crayons. 8. Vous écoutez votre professeur. 9. Tu apportes ce journal. 10. Nous quittons la salle d'études.

b) Дайте поради, вживаючи дієслова в стверджувальній та заперечній формах:

Зразок: Téléphoner à Serge. Téléphone-lui ! Ne lui téléphone pas !

1. Aller au cinéma. 2. Écrire à ses copains. 3. Inviter les parents. 4. Lire les romans de Zola. 5. Faire cet exercice. 6. S'asseoir près de la porte.

6. Перекладіть французькою мовою розпорядження, які вчитель дає учням у класі:

Подивіться на дошку! Не розмовляйте!
Слухайте текст! Вийдіть!
Повторіть усі слова! Закрийте книги!
Вивчіть це правило! Відкрийте зошити!
Говоріть! Візьміть свої книги!
Напишіть дату на дошці! Покладіть свої зошити на стіл учителя
Не забувайте! Зробіть вправу № 4! !

7. П'ята година ранку. Ви виходите з дому. Залишіть розпорядження своїм дітям. Вживайте дієслова в наказовому способі у ввічливій формі (в однині та множині):

Il faut : faire les courses (acheter beurre, pommes, café, sucre)

écrire une lettre aux amis
faire la vaisselle
aller à la pharmacie
ne pas oublier de faire les exercices
ne pas ouvrir la porte aux personnes que vous ne connaissez pas
ne pas jouer avec des allumettes.

8. *Затишіть речення в усіх особах питально-заперечної форми:*

Je travaille comme professeur.

9. *Поставте речення в множині.*

1. C'est mon professeur. 2. C'est la chemise de Jérôme. 3. C'est une leçon de géographie. 4. Elle est assise près de la porte. 5. De quelle couleur est cette fleur ? 6. Où est ta blouse ? 7. C'est une question difficile. 8. C'est mon stylo. 9. C'est ma classe. 10. Je fais mes études à l'Université. 11. Ce n'est pas une rue, c'est une place. 12. Est-ce une robe ? Ce n'est pas une robe, c'est une blouse.

10. *Замініть особові займенники неозначено-особовим займенником on.*

1. Ils cherchent des livres. 2. Nous écrivons des lettres. 3. Il lit cette revue. 4. Ils apportent ce journal. 5. Ils sonnent à la porte. 6. Elles ouvrent les fenêtres. 7. Ils traversent le pont. 8. Nous prononçons tous les sons. 9. Nous lisons ce texte. 10. Ils vont à la maison

11. *Поставте в множині:*

.son oncle, mon crayon, ta maison, ma leçon, ton frère, ma clef, son cours, ma robe, ta blouse, sa table, mon livre, ton exercice, son texte, mon boeuf, ta pomme.

12. *Заповніть пропуски необхідними прийменниками.*

1. Mon frère va ... son oncle. 2. Léon est... le perron. 3. Ils vont vite ... la maison. 4. C'est une leçon ... grammaire. 5. Les élèves sont... leurs places. 6. Ils écrivent ...leurs cahiers. 7. Elle ouvre la porte ... l'école. 8. Madame Leroux va ... Toulouse... Raoul. 9. Jérôme dîne ... six heures ... sa famille. 10. Le téléphone est la porte.

13. *Поставте питання до виділених курсивом слів.*

1. Nous écrivons nos exercices. 2. Claudine va au stade. 3. Ces crayons sont jaunes. 4. M. Clouzot va à l'usine à dix heures. 5. Ma mère travaille à la pharmacie. 6. Les femmes cultivent des fleurs et des légumes. 7. Ursule travaille à la bibliothèque.

14. *Запам'ятайте омоніми. Складіть свої речення з цими словами:*
cours m урок, лекція: J'aime les cours de géographie,
cours m курс, течія

court (adj) короткий: Ce pont n'est pas long, il est court, court (il) він біжить: Il court vite, cour / двір: Cette cour est petite.

15. *Перекладіть французькою мовою:*

а) 1. Літо — гарна пора року. 2. Дядько мого брата живе в Ліоні. Це гарне місто. 3. Чи не знаєте ви ім'я цієї дівчини? — Кажуть, що її звали Софія. 4. Викладач каже учням: «Добрий день, друзі!» 5. На уроці викладач ставить учням питання. 6. Ми пишемо, читаємо, відмінюємо дієслова, виконуємо вправи. 7. Викладач каже, що ми робимо успіхи. 8. Іде дощ, давайте залишимося вдома. 9. Після уроків хлопці йдуть на стадіон, а дівчата в кіно. 10. Давайте не будемо зачиняти вікно, жарко. 11. Я люблю уроки граматики. 12. Дай, будь ласка, свій олівець, Люсі. 13. Ваша вимова гарна, ви робите успіхи. 14. Перепишіть усі ці речення, пишуть кожне речення з нового рядка. 15. Це ваша аудиторія? — Ні, це не наша аудиторія, це аудиторія групи номер одинадцять. 16. Ваші хлопці грають у футбол? — Ні, вони не грають у футбол, вони грають у волейбол. 17. Переїди через цей міст. Він досить довгий, чи не так? 18. Зробіть усі ці вправи. 19. Вони такі важкі. 20. Я живу поряд із цим високим будинком.

